

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Vor Frues Fald

Citation: Baggesen, Jens: "Vor Frues Fald", i Baggesen, Jens: *Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890, 1889-1903, s. 196*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen02val-shoot-workid84620/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890

Der Kruss Fald.

Anden Efterretning om Kiøbenhavns Bombardering.

Til Digteren Ohlenschlæger i Paris.

1807.

Marty.

Da jeg mig ei befunder vel
Paa Hulbyveien ned til Hel,
Og denne Vei gaaer ei forbi
Dit høie himmelske Logis,
Saa falder jeg forsigtig paa,
Et Brev til dig at lade gaae,
Der, fuldt af Kummer og af Spøg,
Af sødt og suurt, og, overalt,
Af sort og hvidt, og klogt og galt,
Kan i dit franske Lidstials Røg,
Imens du trækker Burer paa,
I Riim erstatte dig, som saa,
Min høstende Persons Besøg.

Jeg længes nemlig inderlig,
Trods min utaalelige Snue,
Der sluffer hver en anden Lue,
Min Broder Bragar, efter dig;
Og, trods den Virak, dig omhyller,
Og som man, for at holde ud

Som du, maa være halv en Gud,
Den Tanke stedse mig fortryller
Deroppe, hvor du boer, at staae;
Og høre dig Guds Ord at læse —
Taalmodig i Kaminen hvøse,
for Uffens Kul i Brand at bløse —
Og see dig Vindvet op at staae,
for lidt af Regen ud at faae —
Og giere Vers med hver en finger,
Der af sig selv som Menmons flinger
Og som en fuld Matros at gaae —
Og see, som Thomas, folk paa Straa
Og gvide dig i Haanden saa
Som Manden med sin Nævetaa —
Imens du, trods det alt, behændig
Og ubegribelig anstændig
Jaaer dine lange Burer paa.

Men her jeg Staffel ligge maa
(Mærk vel, min Ven, jeg ikke praler,
Naar jeg om Helhjemveien taler;
Skændt Metrum er min eneste Byld,
Jeg døer dog ei for Metrums Skyld;
Og skændt til Riim jeg ofte trænger,
for Rimets Skyld jeg ei mig hænger)
Jeg ligger virkelig paa Straa;
Og Døden kommer tidt som saa,
Særdes til en Mand som mig,
Der elsker fred og hader Krig.
Imidlertid, indtil den kommer
Og ud af Tidens Vintres Slud
Mig bringer til en evig Sommer,
Dil jeg med Blæk og Pen, næst Gud,
See til at holde Livet ud.

Hvad jeg dig nu maa skrive først,
 for efter Nyt fra mig og mine
 (Som egentligen ere dine)
 At slukke broderlig din Tørst,
 Er, at jeg nys har faaet et Brev
 (Et Svar paa tvende, som det lader)
 Alt fra din hertens kiære fader,
 foruden det fra gamle Paars,
 Som jeg skrev af i Dvergaars,
 Og hvorom Malthe Braun dig alt
 formodentligen har fortalt.
 Da Brevet selv mig er for kiært
 Til at betroe det Postens Hænder,
 Der ikke sjelden finder værdt
 At slænge bort, hvad Nyt jeg sender,
 Afskriver jeg en Rim-Kopie
 Af hvadsomhelst der staaer deri,
 Mig givende med fryd den Møie,
 Hvad faeren hævled uden Fiil,
 At glatte lidt i bunden Stiil,
 for Sønnen dobbelt at fornøie.
 Saa lyder Brevei, kiære Ven:

den 31te October.

„Min gode Søn, Jens Baggesen!
 „Hav Tak for dine tvende Breve,
 „Saa fulde af din Sænsighed,
 „Og hiertelig Empfindtlighed!
 „Men sig, for Diavlen, hvi du mig
 „Har kunnet troe forskielt mod dig,
 „Fordi de to, formodentlig,
 „Som jeg har skrevet, tabte bleve?
 „O! gid du maatte dette faae,
 „Og læse det, og mig forstaae —
 „Naar jeg dig siger, at skændt de,

„Man kalder Engellændere,
 „Som Diavellænd're burde hedde,
 „Har søgt os Helved ret at hede,
 „Har Gud os naadig dog bevart,
 „Og os og alle dine spart — *)
 „Men stakkels Sicelland, kiære Ven!
 „Og Kiøbenhavn! o Baggesen!
 „O Baggesen! dit Fødeland
 „Har meget lidt ved denne Brand,
 „Ved Snig og Mord og Røveri
 „Og alleflags Mordbrænderie.

„Jeg vil fortælle kortelig,
 „Hvorledes det er gaaet mig.

„Den sidste syttende August —
 „(Halv Elleve slog Kloffen just)
 „Traf ind hos mig, sat først paa Land
 „Den femtende ved Debek's Strand:
 „Tre Generaler, tredstindstyre
 „Captainer, og, for ei at lype,
 „Tillige fire tusind Mand,
 „Som alle jeg, om ikke flere,
 „Hos mig strax maatte indlogere.
 „Min Datter gaaet var sin Vej
 „Til Byen Dagen før med Manden;
 „Jeg var alene ned forstanden,
 „Jeg har, og den forlod mig ei.
 „Skændt hver en Stang og hver en Mast,
 „Der ikke bognede som Siv,
 „Rundt omkring Søndermarken brast,
 „Min Landsnærvarrelse stod stiv;

*) Paa to tre af min familie, mine nys udfomne Samtlige Dærfer, og endes utrykte Manuscripter nær.

„Min Eeg lod Modet ikke falde.
 „Vel blev jeg syg, og Maden Galde;
 „Men ei behørigt Domitio
 „Dog reddede mig snart mit Liv;
 „Jeg reiste mig, og stod ei seent
 „Igien paa mine gamle Been.
 „Nu faae jeg — Synet end mig svier
 „Forfærdige ser Batterier,
 „Fremfiore svært Artillerie,
 „Med Morterer fyr Gange ti;
 „Opstilt ti Gange fyr Kanoner,
 „Med Kugler og Raketter i,
 „Og meget andet Diælerie;
 „Og horte Krigens Torden-Toner,
 „Og fæle Skrig af Mænd og Koner;
 „Og tænkte, da vor frue drat,
 „Ulykkelige Bye, god Nat!
 „Mens Diævellænderpøblens Skraal
 „Skreg Bravo til det store Baal —
 „Og — det er rigtig nok og sandt —
 „Paa mangen Diævelengels Kicever
 „Ved dette Syn, som end mig svæver
 „For Diet, mangen Taare randi.
 „Tænk dig, hvorledes jeg var stemt!
 „Der stod jeg, inderlig beflent,
 „Paa Baffen, hvor der var lidt sikkert,
 „Og jaged med min lille Kifferi —
 „Gif ind, gif ud igjen, og bad,
 „Og græd, og spiste mig lidt Mad —
 „Og frygtede jeg veed ei hvad
 „For dem derinde, fialo, og grued,
 „Imens i flammer Byen lued.
 „Saa Dage, Nætter, tre jeg stod
 „I denne stræffelige Pine,

„Og horte Brandraketter hvine,
 „Mens Fanden og hans Engle loe;
 „Men Gud i Himlen var mig god,
 „Og smilte ned til mig og mine:
 „Grosferer Hansen tog i Favn
 „De fiære Børn i Kiøbenhavn,
 „Og reddede dem deres Bøe —
 „Hvis Pæl var bleven reent forskudt
 „Uf det fordømmelige Krudt;
 „Thi knap var ud af Huset Fruen,
 „Før Bomben sprang i Dagluftuen .
 „Der sprang en anden ligedan
 „I Stuen hos din stakkels Broder,
 „Der traf hans gamle Svigermoder
 „Og hendes Datter — skændt du kan
 „Ei noksom dog vor Herre takke,
 „Der sparte din August — der fik
 „I samme Nædsels-Dieblif
 „Et lille Stød kun i sin Nakke.
 „Nu slaat de dem igjen til Roe
 „I samme Stue begge to —
 „Jeg meener Svogeren og Manden,
 „Som stiftes trolig med hinanden
 „At vaage over fruens Liv,
 „Studeringer og Tidsfordriv.
 „Hun ellers selv er ganske vel,
 „Kion stille rolig i sin Siæl,
 „Og træster sig i allensunde
 „Med kristelige Troens Grunde.
 „Gierløv og Riis og andre fleer
 „Er med i Holsteen. Nu ei meer
 „For denne Gang! — Din Sen og Broder
 „Er begge friske; men din Moder
 „Veed ingen af os noget om,
 „Fra den Tid hun tilbagekom

„Til dit Korsøer. Af dine Breve
 „Vi see, du bliver ved at leve
 „Der, hvor du er. Min Adam sig,
 „At han dog skriver snart til mig!
 „Sig ham, at Hegers leve vel,
 „Og at for nogle Dage siden
 „Jeg var hos Kiæresten; men Tiden
 „Ds bliver lang; hvis ei en liden
 „Epistel snart os lindrer Qviden,
 „Di længes begge reent ihjel.
 „Stiendt brændt er hendes Faders Bolig,
 „Façade, Port, og Tag, og Gavl,
 „Med Nørregade Top og Tavl,
 „Er dog den Gamle ganske rolig.
 „Men elkers reiser sig hvert Haar
 „For Prijsene paa alt i Nar:
 „Tænk! man en fierding Smør betaler
 „Til Nød med to og tyve Daler;
 „For en favn Brænde gier man dem
 „Paa Pladsen trende Gange fem;
 „Paa alt, hvad andet man har nødtigt,
 „Er Torreprisen forholdsviis
 „Til den for Smør angivne Prits —
 „At sigge meer var overflødig.
 „Gud veed, naar det skal Ende faae,
 „Og hvor det vil os siden gaae? —
 „Jeg haaber, at du ei aflader
 „At tænke paa

Din kære fader.“

Der har du Brevet Ord for Ord,
 Som her det ligger paa mit Bord.
 Jeg ei har brugt den mindste Ritm,
 Endjige Frydekalk og Ritt
 (Som jeg dog selv har nødtig tidt)

for net at hefte det i Ritm —
 Og med æsthetisk Fryd og Gammen
 faae Tanfernes Philosophie
 Og det historiske deri
 Til ordentlig at hænge sammen —
 Naar jeg undtager Ordet: „Baal“,
 Somt jeg har vaigt til Ritm paa Skraal,
 Og et Par Tordentoner, som,
 Gud veed hvordan, paa tværs mig kom,
 Nagtet intet Hexameter
 fremkaldte dem — og hvilke dig
 forraade ville sikkerlig
 Den gamle lyriske Trompeter.
 Det gif i Vers, som det var smurt,
 foruden Tilfats reent og puurt,
 Og gleed deri som fod i Høse —
 Saa levende, saa billedrig,
 Saa metrisk, og saa rimelig,
 Saa begge sine Sønners lig
 Er vores gamle Faders Prose.

Jeg bliver ved at rime væk,
 Min Adam! til din store Stræk.
 Nu, jeg har tæmt til sidste Glose
 Min sidste kiebenhavnske Pose,
 Jeg aabne vil en anden Sæt —
 Jeg mener den med Spørsmaal i —
 Hvorledes lever du for Resten?
 I Trækvind, Reg, og Døefje —
 I fingerharpens Harmonie —
 Og afslags anden Melodie —
 Det veed jeg alt saa got som Præsten;
 Men sig mig: hvem er nu din Præst?
 Med andre Ord: hvem veed det best?
 Hvo seer og hører dig især?

Hvem er, mens jeg er fiern, dig nær?
 Hvo kommer oftest paa dit Kammer,
 Og glemmer der, som sprungen op
 Paa Musebjergets Æthertop,
 Al Jordens usle lave Jammer?
 Er det den stærke jydsk Mand,
 Der læser Græsk med en Forstand,
 Og spiller Mozart med en Ynde,
 Der kunde faae mig til at synde? *)
 Er det den jydsk Gut fra Nord,
 Der lærer Verdens Hovedstad
 At kiende noget af vor Jord
 I Dagens keiserlige Blad,
 Og som, hvad Institutet sveder
 I Bøger for, og efterleder,
 fra Barnsheen af veed udenad —
 Ja meer naaskee (hvis han ei bunden
 Var Pennen her saavel som Munden),
 End Institutet vide gad? **)
 Er det den tydske Tusindspiller,
 Som, naar han slukket har vor Tørst
 Med Glas paa Glas af Porter først,
 Saa Tørsten efter Talma stiller,
 Og Sulten efter Jyllands Spil,
 Og Længslen efter — hvad man vil? ***)
 Hvad? eller er det Melpomene,
 Som allermeest besøger dig —
 Det er at sige tydelig:
 Min Adam, er du oftest eene?

Jeg saadant gierne vide gad,
 Langt heller, end hvad alt om Norden.

*) Doctor Brøndsted.

**) Malthe Conrad Brun.

***) Doctor Koreff.

Om Syden, og om hele Jorden
 Der staaer i Dagens Keiserblad,
 for Maans og vilde nære Mad,
 Ifald du vilde kiærlig yde
 Mig noget af dit Saltmadsfad
 Og af din Muses fede Gryde,
 Var det endogsaa nok saa lidt;
 Thi her, midt i det nye Franke,
 foreges til det gamle Danke
 Beständig meer min Appetit.
 Og vilde det mig meget fryde,
 Hvis J har siden faaet Brev
 (Du nemlig, og den græske Jyde),
 At høre hvad man Eder skrev —
 Og hvad min gantle Ven og fader,
 Som hver Mand elsker, ingen hader,
 I hvem hver uderlandsk Gesandt,
 fra Syd til Nord, sit Mønster fandt,
 Der, stændt han undertiden prøvler
 En Smule paa de Gamles Væs,
 hos mig staaer hierteheit i Priis
 (Som Leremaadens ægte Høvler,
 Og Danmarks Mægler i Paris),
 Veed om vor kiære Hiemstavns Jis — *)
 Og hvad vor Ven med Syrniilskøvler,
 Den vakke spanske Cavalleer,
 Der gaaer til Kiel, hen og tilbage,
 Gemeenligen i otte Dage —
 Og altfaa vel igien er her —
 fortæller om vor Krig paa Landet,
 I Lusten, Jiden, og paa Vandet,
 Som han har seet, og andet meer,
 Derhiemme, mens han reed Coureur. **)

*) Geheimeraad Dreyer.

**) Legationssekreterair Guillaumo.

Og gad jeg faare gierne vidst,
 Hvad Manden med de to Portrætter,
 Hvort mig Fanden selv ei glættet,
 Et blot som min Person's Kopiiist,
 Men som din Madbins forlægger*)
 I Brevet sit tilskrev dig sidst —
 Om han, som Hedning, eller Christ,
 Dig bander eller kæledægger?
 Og om bilægges kan jer Tvist?

Da jeg, som sagt, er lagt paa Straa,
 Og der kan megen Tid forgaae,
 Før jeg mit Opholdssted forandrer,
 I fald jeg ikke heden vandrer —
 Som virkelig kan hændes let,
 Hvis ellers Stilkens grønne Skierhed
 Og Sommerpærens gule Mørhed
 Paa Straaet her jeg kender ret —
 Saa, før mig dog lidt Fryd at give,
 Mens jeg til Nød er end i Live,
 Bønfulder jeg dig om at skrive
 Min Svaghed en Epistel til,
 Saasnart du kan, saasnart du gider,
 Om ikke juist paa nitten Sider,
 Saa dog paa to til tre, Broertil!
 Jeg haaber, det „Broertil“ vil røre
 Dit Hierte til min Bøn at høre.
 Skriv mig, om hvad jeg skrev dig til:
 Om Brøndstedts og om Koreffs Spil,
 Om din Kamrin, og om hvad meere
 Du veed mig kan interessere —
 Skriv mig især om hvad du vil!

*) Boghandler Broekhaus i Amsterdam.

Men gaaer endnu tolv fiorten Dage,
 Før jeg besøger dig igjen,
 Saa, hvis du ellers er min Ven,
 See til, herud til os at age —
 Jeg ellers længes reent ihjel.
 Nu Gud befalt! god Nat! sov vel!